

Dotace na propagaci zemědělských produktů: příjemce ignoroval vysoutěženou cenu, další vybíral firmy bez zadávacího řízení

27.6.2022 - | Nejvyšší kontrolní úřad

NKÚ prověřil peníze státu a Evropské unie určené na propagaci zemědělských produktů a potravin v letech 2016 až 2020 v celkové hodnotě 1,4 miliardy korun. Kontrolováno bylo Ministerstvo zemědělství (MZe), Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) a vybraní příjemci dotací, mj. Agrární komora ČR a Potravinářská komora ČR. Závažné chyby našli kontrolóři v propagačních programech spolufinancovaných EU, na které šlo z evropských dotací 268 milionů korun. Nedostatky se týkaly hlavně zadávání veřejných zakázek, ve kterých příjemci vybrali dodavatele bez výběrového řízení nebo uzavřeli smlouvu na vyšší než vysoutěženou cenu. MZe pak chybovalo v tom, jak rozdělovalo dotace určené nestátním neziskovým organizacím. Systém hodnocení žádostí o dotace byl netransparentní, resort také nedefinoval podmínky pro výběr dodavatelů či nevymezil limity pro způsobilé výdaje.

Agrární komora vybrala dodavatele služeb pro tříletý program na podporu spotřeby mléka a mléčných výrobků „Bílé plus“ v hodnotě 11 milionů korun bez otevřené soutěže, přestože vypsát zakázku byla její povinnost. Namísto toho přímo oslovila tři agentury. Kromě toho SZIF, který byl odpovědný za administraci programu, toto pochybení nezjistil. Potravinářská komora ČR v programu „Kvalita z Evropy – chutě s příběhem“ sice veřejnou zakázku vypsala, avšak uzavřela s vítězem smlouvu, která o 10,8 milionu korun překročila nabídku, s níž uchazeč otevřenou soutěž vyhrál. Vysoutěžená cena přitom měla být nepřekročitelná, jak vyplývá ze zadávací dokumentace.

Ministerstvo zemědělství u dotací nestátním neziskovým organizacím nastavilo v letech 2016 a 2017 netransparentní systém hodnocení žádostí o dotace, nedefinovalo podrobnější podmínky pro výběr dodavatelů a nevymezilo limity pro určité typy způsobilých výdajů, které mohli žadatelé v rámci dotace uplatnit k proplacení. Tuto praxi významně změnilo až v roce 2018 na základě doporučení NKÚ z předcházející kontroly z roku 2015.

MZe také nedostatečně vyhodnocovalo přínosy národních dotací pro nestátní neziskové organizace. Nepožadovalo rovněž, aby příjemci dotací při závěrečném vyúčtování předkládali i relevantní doklady. Bez nich však nelze ověřit, zda příjemce dodržel podmínky pro čerpání dotace, zejména, zda výdaje příjemců souvisely s projektem. Na dotacích nestátním neziskovým organizacím resort v kontrolovaných letech rozdělil 124 milionů korun.

Při kontrole marketingové podpory značek kvality KLASA, Regionální potravina a BIO se ukázalo, že SZIF i MZe zareagovaly na doporučení NKÚ ze závěrů kontroly z roku 2013. Přijaly nápravná opatření, kterými předešly opakování tehdejších závažných problémů. Z rozpočtu ČR šla v letech 2016 až 2020 na tuto podporu částka přesahující jednu miliardu korun.

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/dotace-na-propagaci-zemedelskych-produktu:-prijemce-ignoroval-vysoutezenou-cenu--dalsi-vybiral-firmy-bez-zadavaciho-rizeni-id12612>